

1-3 квітня

Короткий огляд ситуації

- Хід бойових дій. Українська армія звільнила всю територію Київської області, російська сторона з невеликими боями відступила на територію Білорусі, залишивши, зокрема, і Чорнобильську АЕС** (зараз тривають ремонтні роботи на станції, крім того, відступаючи, росіяни взяли в полон українських нацгвардійців, які охороняли ЧАЕС). Російська сторона продовжує передислокацію частини військ і техніки на територію Сумської, Харківської, Донецької та Луганської областей, де намагаються закріпитися й ускладнити шляхи до контрнаступу української армії. Зокрема, в Сумській області було підірвано важливий міст через річку Сейм, який поєднував із Сумами північну частину області. В Харківській області російські війська захопили Ізюм, натомість у Запорізькій, Херсонській та Чернігівській областях українській стороні вдалося відновити контроль над рядом населених пунктів. Сам Чернігів, за даними міського голови, напівоточений і знищений на 70%. **Тривають обстріли та бомбардування українських міст** - Маріуполя, Харкова, Одеси, Миколаєва, Полтави, Дніпра, Кривого Рога, Шепетівки, Павлограда, Миргорода, Кременчука, Северодонецька, Лисичанська, Рубіжного, Кременної та інших. **Це фактично міста і на Заході, і на Сході, і на Півночі, і на Півдні України, тобто немає регіону, який би перебував у повній безпеці стосовно ракетних та авіаційних ударів.** За підрахунками Міністерства фінансів, на місяць воєнних дій Українська держава витрачає приблизно \$10 млрд.
- Гуманітарний вимір. Триває терор російських спецслужб і військових проти місцевої влади та проукраїнських активістів на окупованих територіях, військові здійснюють злочини проти мирного населення в Маріуполі та інших містах.** Протягом останніх днів були викрадені мер Таврійська (Херсонська область) Микола Різак, голова Новослобідської ОТГ (Сумська область) Олексій Шибяев, двоє священників у Херсоні (але їх відпустили того ж дня). Разом із тим, були звільнені з полону викрадені раніше мери Берислава (Херсонська область) та Сновська (Чернігівська область). Чотири мери в Луганській області погодилися на співпрацю з російськими військами. Староста села Мотижин (Київська область) Ольга Сухенко відмовилася йти на співпрацю й була розстріляна разом із чоловіком та сином. На вихідних було розігнано з використанням вогнепальної зброї проукраїнські мітинги в Енергодарі та Каховці, також в Енергодарі перестав працювати зв'язок та зник інтернет. **Без газу залишилася майже вся територія Луганської області внаслідок обстрілу газопроводу. В Донецькій області внаслідок підризу дамби вийшла з берегів річка Сіверський Донець.** Після відступу російських військ у містах залишилися сотні доказів військових злочинів - зруйновані та пограбовані житлові будинки, вбиті та закатовані цивільні жителі, заміновані тіла та цивільні авто, заміноване кладовище (Тростянець) - все це зараз фіксується українською стороною для подальших судових проваджень проти Росії. Росія з початку свого нападу на Україну пошкодила вже близько 800 навчальних закладів (з них 71 у Києві), щонайменше 53 пам'ятки культурної спадщини України. При цьому навіть звільнені території ще потребують тривалої роботи з розмінування, з ремонту інфраструктури, налагодження поставок продуктів, ліків тощо. В Україні відновився онлайн освітній процес у школах та університетах, але не зовсім зрозуміло, що буде зі вступною кампанією. Також посівна кампанія вже розпочалась у 21 області держави, але залежно від масштабу військових дій - врожай може бути на 25-30% нижчий від минулорічного. Протягом вихідних тривала евакуація мирного населення з ряду населених пунктів, зокрема, вивезено 42 автобуси з Бердянська до Запоріжжя з жителями Маріуполя, Бердянська та інших міст регіону (понад 6000 людей). Ще понад 1200 осіб змогли виїхати власним транспортом з Бердянська та Мелітополя. Відбувся обмін 86 військовополонених, з яких 15 - жінки. Загальна кількість біженців, що виїхали з України, складає вже понад 4,1 млн людей, близько 60% українських дітей, за даними ЮНІСЕФ (реальна цифра може бути ще більшою), були змушені залишити місце постійного проживання.
- Інформаційний вимір. Пропаганда РФ.** Останніми днями в РФ офіційний дискурс став навіть більш жорстким та маніпулятивним стосовно України. В публічний інформаційний простір закидаються тези, що "Україна зло у чистому вигляді" та не має права на подальше існування в нинішньому вигляді, а громадяни мають дорого заплатити за підтримку українського режиму. Триває критика

перемовин між делегаціями України та РФ. На офіційному рівні вказується, що цілі “спецоперації” будуть досягнуті повною мірою.

У російських офіційних джерелах, заявах Міноборони РФ, Рада Федерації та ін., заперечуються факти здійснення гуманітарних злочинів на Київщині, у смт. Буча. Російські військові вказують, що мешканці міста вільно пересувалися містом, Росія надавала їм гуманітарну допомогу та задовільняла всі гуманітарні потреби. Фото звірств, закатованих людей в місті - це фальсифікація української сторони, “постановочні кадри”, як і свідчення очевидців. Поширюється наратив порівняння української сторони із лідерами фашизму, “Гібельсом, який говорив про звірства радянської армії в 1941-1945 році”. Триває звинувачення української армії у обстрілах ОРДЛО.

Триває звинувачення країн Заходу у сприянні війні, це постійний російський наратив на різних соціальних рівнях. Під час своєї недільної проповіді патріарх РПЦ Кирил (Гундяєв) також заперечив будь-які злочини проти людяності з боку російської армії в Україні, вказавши, що росіяни взагалі не хочуть війни та миролюбний народ, ми один народ, який намагаються зіштовхнути іноземні ворожі сили.

Поширюється інформація, що полонені українські солдати можуть вступити “до армії ДНР”, РФ використовує їх на роботах в Маріуполі для розбирання результатів обстрілів, в інформаційний простір вкладаються наративи II Світової, коли полонених німецьких солдатів використовували в роботах в СРСР.

Триває тиск на незгодних із війною. Спікер Держдуми РФ В.Володін закликав до відставки голів бюджетних установ культури, що засуджують “спецоперацію” РФ.